

—
Ötobiografi
—

Bir ağaç gölgesi gibi
geldi geçti

FİKRET ÜNLÜ

Fikret Ünlü, 1943 yılında Karaman/Ermenek'te doğdu. İvriz İlköğretmen Okulu'nu ve Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü'nü bitirdi. Kayseri ve Konya'da öğretmenlik ve eğitim yöneticiliği, 1978-79 yıllarında Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü ve Bakan Müşavirliği yaptı.

1983 yılında devlet memurluğundan istifa ederek politikaya atıldı. SODEP ve SHP'de Parti Meclisi Üyeliği, Genel Sekreter Yardımcılığı ve Genel Saymanlık yaptı.

1991-95 yılları arasında Başbakan Başdanışmanı olarak çalıştı.

1995, 1999 ve 2002 seçimlerinde Karaman Milletvekili seçildi.

56. ve 57. Hükümetlerde Spordan Sorumlu Devlet Bakanı olarak görev yaptı.

18 Şubat 2019'da vefat etti. Evli ve iki çocuk babasıydı.

Bir Ağaç Gölgesi Gibi Geldi Geçti

BİR AĞAÇ GÖLGESİ GİBİ GELDİ GEÇTİ

Yazan: Fikret Ünlü

Editör: Sevim Erdoğan

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Şubat 2020 / ISBN 978-605-09-7037-1

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Taylan Polat

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1

Baha İş Merkezi. A Blok Kat: 2

34310 Haramidere-İstanbul

Tel. (212) 412 17 00

Sertifika no: 44452

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Bir Ağaç Gölgesi Gibi
Geldi Geçti

Fikret Ünlü

İçindekiler

Torosların bilge evladı / Zülfü Livaneli	11
Sunuş / Oya Ünlü Kızıl.....	13
Çocukluk yılları.....	17
<i>Bir Destandır Çocukluğum / Şiir .....</i>	<i>40</i>
İvriz yılları.....	47
<i>İvriz Yıllarım / Şiir.....</i>	<i>71</i>
Gazi Eğitim, öğretmenlik, evlilik	77
Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü	101
SODEP VE SHP'de siyaset: Erdal İnönü'lü yıllar.....	109
Milletvekilliği	134
Spor Bakanlığı.....	141
Kemal Derviş'li hikâyeler.....	170
Yeniden ve aynı ilden CHP adaylıkları	177
Yollar ve acı tatlı anılar	181
“Bi Dakika”	194
Ömer'e mektuplar	195
Fotoğraflarda kalanlar	205

Torosların bilge evladı

Halk şiirimizin şahdamarı Pir Sultan Abdal, “Bir dost bulamadım gün akşam oldu” diye yürek yakan bir dizeyle anlatmıştı derdini. Gerçek bir dosta sahip olamamak gerçekten de büyük derttir. Ne mutlu bana ki çevremde hep güvenilir, pırl pırl dostlarım oldu. Fikret Ünlü bu dostların en önde gelenleri arasındaydı. Taniyan herkesin bildiği gibi temiz yürekli, sporcu; doğaya, sanata, kültüre ve bütün canlılara saygı duyan; yalnız saygıyla da yetinmeyip kişiliğinden taşan bir coşku ve sevgiyle hepsine sahip çıkan, eşine zor rastlanır bir insandı.

Fikret’le dostluğumuz, siyaset ötesi bir boyuttaydı. Onun bana tanıttığı Necati Yağcı ve İbrahim Seyfittinoğlu ile bulduğumuzda, o yüzlerce akşam yemeğinde, Ermenek, Antalya, Bodrum gezilerinde türküler söyler, bol kahkahalı sohbetlerle günümüzü gecemizi renklendirirdik. Bizi sık sık çocukluğunun geçtiği Toros Dağları’na, Ermenek’e, Balkusan Yaylası’na götürmek ister, toprağına yaklaştıkça artan coşkusuyla bizi de etkilerdi. Dağlardaki her çiçeğin, her böceğin, her ağacın adını bilir; eliyle balık yakaladığı buz gibi derelerde, karlı dağlarda, “Kuşyuvası” denilen tehlikeli dar geçitlerde adeta gerçek kimliğine bürünürdü. Nasıl Çukurova Yaşar Kemal’in mikrokosmosu ise, Ermenek de Fikret Ünlü’nün dünyayı anlamasını sağlayan bir modeldi. Siyasetteki karmaşık insan ilişkilerini Ermenek’te, Toros köylerinde yaşanmış olaylarla modelleyerek anlatırdı ve hep haklı çıkarırdı. Çünkü insan soyunun, değişik dekorlar ve görünümler altında aynı temel itkileri olan bir canlı türü olduğunu anlamıştı. Bu yüz-

den New York, Tokyo, Ankara, Ermenek fark etmiyordu. İnsan her yerde insandı. Ulaştığı bu bilgelik düzeyine hiç kaybetmediği bir mizah duygusunu da eklerseniz belki Fikret Ünlü portresi biraz daha belirgin biçimde ortaya çıkar.

Bu kitapta anlatıldığı gibi siyasete onurlu girdi, onurlu çıktı; Ankara bu Toros çocuğunun temiz ruhunu kirletemedi.

Vasiyeti üzerine onu karlı dağlarda, Karamanoğlu Mehmed Bey'in dergâhında toprağa verdik. Bu, belki de Anadolu'nun aydınlık geleneğine sahip çıkan bir ömrün, yine aynı biçimde noktalanışını gösteren bir simgeydi.

Onu çok özliyoruz.

Zülfü Livaneli

Sunuş

Elinizdeki kitap, babam Fikret Ünlü'nün tamamlanamamış hatıralarıdır. Kitabı, bir süredir için için ilerlemekte olan hastalığından henüz habersizken, 2018 Baharı'nda yazmaya başlamıştı. Hastalığı yaz aylarında ortaya çıkınca ara vermek zorunda kaldı ve ne yazık ki geri dönecek fırsatı bir daha yakalayamadı. Biz, ailesi olarak, hatıralarını ölümünün arkasından okuduk. Metnin, her ne kadar tamamlanamamış olsa dahi, belli bir iç bütünlüğe ve kapsayıcılığa sahip olduğunu görünce de olduğu haliyle yayımlanmasına karar verdik.

Kitap babamın çocukluğundan öğretmenlik yıllarına, bürokrasi ve siyaset yıllarından emekliliğine uzanan yaklaşık yetmiş yıllık bir dönemi kapsıyor. Bu anlatı, babamın hayatına dair olduğu kadar, bir köy çocuğunun Cumhuriyet'in okullarında Köy Enstitüleri geleneği içinde Atatürkçü bir öğretmen olarak yetişmesinin, sonra da sosyal demokrat bir siyasetçi olarak toplumsal ve siyasal hayatın üst katmanlarına tırmanmasının hikâyesi olarak da okunabilir. Fakat bu tırmanış, okuyucunun da göreceği gibi, en sevdiği yıllarının çocukluk yılları oluşunu değiştiremeyecektir. Sonraki yılları –son yılı hariç– mutlu, şanslı ve iyi geçmesine rağmen, yine de en güzeli çocukluğuymuştu, Ermenek yıllarıydı, öyle hatırlıyordu.

Kitabın tamamlanamamış olarak yayımlanmasının bizde yarattığı en büyük üzüntü ise sevdiklerinden yeterince bahsedememiş olmasıdır. Yaşasaydı ve yazmaya devam edebilseydi, hayatında önemli bir yer tutan dostlarıyla ve ailesiyle ilgili anıları eklediği,

onlara olan sevgisini kaleme aldığı bölümleri yazacaktı. Umuyoruz ki bu eksiklik anlayışla karşılanır.

Son olarak, kitabın bitimine eklediğimiz mektuplarla ilgili bilgi vermek istiyorum. Babam herkesten çok sevdiği torunu Ömer'e doğumundan itibaren her gün, hiç aksatmadan, günlük biçiminde mektuplar yazdı. Hastalığı sırasında, kendi eliyle yazmadığı zamanlarda dahi bize dikte ederek bu disiplinini sürdürdü. Şimdi bu sayede elimizde yaklaşık beş bin mektup içeren defterler var. İşte sondaki mektuplar, bu defterlerden yaptığımız küçük bir seçkidir.

Oya Ünlü Kızıl
İstanbul, Ocak 2020

AKIP GİTMESİN

*Bir "Ömür"
dediğin...
İşte bu kadar.
Yaş 75 şimdi.
Geriye ne kaldı bilmiyorum.
Bilen var mı ki!
Belki on, belki on beş
Haydi yirmi beş diyelim.
Dayım "Bir ağaç gölgesi gibi
geldi geçti" derdi.
Su gibi akıp gidecek gerisi.
Zamanı dondurmak, durdurmak için
Yazmak en iyisi.
Bir uzun "hikâyedir" benimkisi.
Öğrencilik, öğretmenlik,
spor ve siyaset yıllarım.
Hele de hiç aklımdan çıkmayan
çocukluk anılarım.
Başlıyorum artık
Zamanı durdurmak için.*

Fikret Ünlü

19 Mart 2018 Pazartesi, İstanbul

Çocukluk yılları

Dedem “Süleyman Çavuş”

Dedem, Çanakkale ve Kurtuluş Savaşı gazisiydi. Yemen çöllelerinden de söz ederdi. Ömrü, Ermenek ile Gargara arasında gelip geçti. Tabii yayla yollarında, tarlalarımızda, bağ bahçe işlerinde kan ter içinde.

Dedem beni her gittiği yere götürürdü. Hiç itirazım olmazdı. Koşa koşa peşine takılırdım. Hele yaylaya gidiyorsa eğer, sevinçten uçardım.

Gargara’da (şimdiki adı Güneyyurt) toprak damlı, güzel bir evimiz vardı. Bağları, bahçeleri, dereleri, tepeleri, tarlaları, her şeyimiz yeteri kadardı. Karasaban kullanılan yıllar. Toprağı dedem sürer, kaldırırdı. Babamı o yıllar hayal meyal Antalya’ya, pamuk tarlalarında çalıştırmak için amele götürürken hatırlıyorum. Bir gün sarı bir at üzerinde gelmişti. Heybesinden boşaltılan tamamı siyah, küçüklü büyüklü ayakkabıları unutamıyorum. Çünkü bana göre olanı yoktu. Zaten satılmak için getirilmişti. Çok üzülmiştim. İlk kez böyle güzel, bizimkilere benzemeyen ayakkabılar görüyordum.

Evet dedem, varsa yoksa dedem. Gözümdeki, gönlümdeki en büyük kahraman. Ben daha dört-beş yaşlarındaydım. Evin de tek çocuğuyum. Kardeşlerim henüz yoklar. Dedem koca köyün en varlıklılarından. Çiftimiz çubuğumuz, tarlalarımız, yaylalarımız, küçük büyük hayvanlarımız, her şeyimiz var. Aklınıza ne gelirse hepsi mevcut. Balımız, kaymağımız bile var. Daha ne olsun! Eşeğimiz, öküzlerimiz, ineğimiz, tavuklarımız hepsi evin altında ahırımızda. Onlara saman, arpa ve yem vermeye bile dedemle birlik-

te inerdik. Tavuklar kanat çırpar, saman tozu kaldırıncı ben hapşırır durur, dedem de “Çok yaşa oğlum!” derdi. “Hep birlikte” demesini bilmezdim.

Ne anlatacaktım ben, kaptırdım gidiyorum...

İşte bir gün sabahın köründe ben katır sırtında, dedem önümüzde yola düştük. Baktım yolumuz yayla yolu değil.

Tarlalarımıza da yönelmeyince “Dede nereye gidiyoruz?” diye sormuştum.

“Oğlum sana tosun alacağım. Gödüre’ye gidiyoruz” demişti.

Akşamüzeri vardığımız Gödüre’de bir evin damunda yatmış, uyumuştuk. Gödüre, Alanya sınırında, bize 40-50 km uzaklıkta küçük bir köy. Dağlar arasında, ağaçlar içinde, bir bakışta tümünü birden görebileceğimiz şirin mi şirin bir dağ köyü.

Sabah kalkar kalkmaz tosunlara bakmaya başlamıştık. Bende bir heyecan, bir merak ki sormayın! Tosunlar da nasıl da besili, boylu boslu! Bizim köydekilerden farklıydı. Cinsleri de değişik olsa gerek. Bunları bildiğimden değil, şimdi böyle yorumluyorum. Dedem beni katıra bindirirken, “Hani dede tosun?” dediğimi hatırlıyorum. “Oğlum, olmadı. Ben sana daha iyisini alırım” demişti. Elimiz boş Gargara’ya döndük.

Asıl anlatmak istediğim şu: Bu köy, Gödüre, daha dört-beş yaşındayken, belleğimde nasıl bir yer etmişse hiç unutamadım.

Bir seçim çalışması sırasında Alanya tarafından Ermenek’e doğru gelirken, direksiyondayım ama arada bir çevreye, o muhteşem dağ yamaçlarına bakmayı da ihmal etmiyorum. Baktım ki yolun aşağısında bir küçük köy var. Çatılar alüminyum, parlayıp duruyor. Toprak damlar yok ama bu köy benim geldiğim, dedemle tosun almaya geldiğimiz köy. Elli yıl sonra ilk kez tekrar görüyorum. İyi de acaba o köy, bu köy mü? Biraz ileride yol kenarında eşeğini yüklemeye çalışan bir köylü vardı. Onu görünce sevindim tabii. Yaklaşıp durdum. Camı açtım.

“Selamnaleyküm.”

“Aleykümselam.”

“Hemşerim iyi misin?”

“İyiyim şükür. Buyur beyim” dedi.

“Sen buralı mısın?”

“Evet, burahım.”

“Bu köy Gödüre mi?”

“Hayır, değil” dedi.

Döndüm bir köye, bir adama baktım ve tekrar sordum. Bu kez soru anlamında ama cevabını da ısrarla vererek:

“Buralı mısın hemşerim!?”

“Hee!”

“Bu köy Gödüre!” dedim ben.

“O eski adıydı” demez mi!

Çok kızdım adama. “Ben çocukluğumu ararken sen beni yanıltacaktın! İyi ki ısrar ettim” diye sitem ettim. Daha sonra o yollar-dan çok gelip geçtim. Dedemle kaldığımız evin damını arayarak, tahmin etmeye çalışarak... Gözlerim dolu dolu...

Dedemin bulgur pilavı

Bir ilkbahar günü Kapıcık Yaylası’nda Kocasalma’nın hemen yan-başındaki kaya inindeyiz. Hava kararmak üzere. İnin önündeki karların ocak sıcaklığından erimekte olduğunu görüyorum. Bir yan-dan da pilav pişiren dedemi seyrediyorum. Odun ateşinin alevle-ri, içeride uyku veren tatlı bir sıcaklık oluşturuyor. Yatağımız yor-ganımız da zaten serili duruyor. Günün yorgunluğu da var. Dedem gün boyu tarlada çift sürerken ben anneme sakız toplamak için dal-larında dolanmadığım katran ağacı bırakmıyorum. Yeri gelmişken söyleyeyim, dünyanın en lezzetli, kokusu haftalarca geçmeyen, çiğ-nedikçe güzelleşen başka bir sakızı olduğunu sanmıyorum. Bu ger-çeği, çocukluğu benim gibi Toroslar’da geçen her insan sanırım tak-dir eder ve bilir. Neyse, gelelim dedemin pilav pişirme hikâyesine.

Dedem elinde tuttuğu küçük tencereye bir kaşık tereyağı ko-yup ocağa sürdü. Ortada henüz bulgur da yok, su da. Gözümü dik-tim bakıyorum. Tereyağı eriyince dedem üzerine su doldurdu. Da-ha beş yaşında çocuğum ama o kadarını annemden biliyorum ya-ni. “Dede yanlış oldu” deyince Çanakkale gazisi kahramanım gül-dü. İşine devam etti. Su kaynamaya başlayınca da bulgur koyarak geri çekildi. Bana bakıp “Ne anladın?” dercesine tebessüm ediyor.

“Dede” diyorum, “tereyağını piştikten sonra üzerine dökecektin.”

"Akıp gitmesin bir ömür" diye...

*"Tanıyan herkesin
bildiği gibi temiz yürekli,
sporcu; doğaya, sanata,
kültüre ve bütün canlılara
saygı duyan; yalnız
saygıyla da yetinmeyip
kişiliğinden taşan bir
coşku ve sevgiyle hepsine
sahip çıkan, eşine zor
rastlanır bir insandı."*

Zülfü Livaneli

Bir Ağaç Gölgesi Gibi Geldi Geçti,
eğitimci, sporcu, siyasetçi Fikret
Ünlü'nün vefat etmeden önce kaleme
aldığı anılarından oluşuyor. Fikret Ünlü
çocukluğundan öğretmenlik yıllarına,
bürokrasi ve siyaset yıllarından
emekliliğine uzanan yaklaşık yetmiş
yıllık uzun bir yolculuğu coşkuyla,
kendine has üslubu ve özeniyle
anlatıyor...

Hayatı boyunca insandan, doğadan
yana olan Fikret Ünlü, mesleki ve siyasi
hayatında da olaylara doğadan aldığı
bilgelikle yaklaştı. Bu yüzden de Zülfü
Livaneli'nin deyimleriyle, "siyasete onurlu
girdi, onurlu çıktı; Ankara bu Toros
çocuğunun temiz ruhunu kirletemedi".

Bu kitap, tamamlanmamış bir hikâye
olmakla birlikte Torosların bilge
evladına bir saygı duruşu
aynı zamanda...

tevatye edilen
KDV'siz
satış fiyatı

₺ 26

ISBN 978-605-09-7037-1

ISBN 978-605-09-7037-1

9 786050 970371

Doğan
Kitap